

Vi Resenärer

ISSN 2002-3103

På resenärens sida sedan 1993

2021-02-01 Nr 3

T– Centralen kl 08.00 en måndag

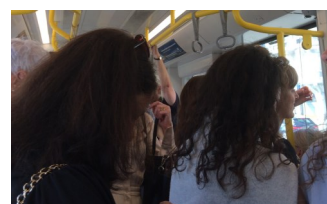
En historisk bild. Helt tomt på en perrong på T-centralen i Stockholm i rusningstid. *Foto: Jonas Friberg*

Veckans rubriker.

SL öppnar framdörrarna.
Tåget bättre än sitt rykte.
Spårvagnsstopp till flyget.
Miljöpris till Skånetrafiken.
Resandet ned 31 % hos Västtrafik.
Västtrafik satsar på miljövänlig båttrafik.
Punktligheten bättre för MTR pendeltåg.
Så kan morgondagens kollektivtrafik se ut.

Trängselfri kollektivtrafik!

Branschens målsättning om fördubblad marknadsandel bör slopas till förmån för trängselfria resor. Desto fler som jobbar hemma desto bekvämare resor för de som måste resa.

Kvalitet före kvantitet

Tåget är bättre än sitt rykte

Trafikanalys pressinfo. Statistiken om punktligheten på järnvägen visar på ytterligare ett år med hög tillförlitlighet för persontågen. Under 2020 var 93,5 procent av tågen i tid - vilket är den högsta noteringen hittills - i alla fall sedan 2013 när mätningarna startade. Det visar ny preliminär officiell statistik från Trafikanalys.

Under 2020 **anlände** 93,5 procent av alla planerade tåg **anlände** till sin slutstation högst fem minuter efter tidtabell. Siffran kan jämföras med drygt 91 procent 2019 och knappt 88 procent 2018. Restående tåg var mer försenade eller ställdes in med kort varsel.

Pendeltåg och andra kortdistanståg, som utgör ungefär hälften av alla framförda tåg, brukar vara mest tillförlitliga. Nästan 96 procent av dem kom fram till sitt slutmål senast fem minuter efter tidtabell under 2020. Fjärrtåg och andra interregionala långdistans-tåg, som är betydligt färre i antal, har haft svårare att hålla tidtabellen, men det är där den största förbättringen ses. Nästan 87 procent av dem anlände sitt slutmål inom fem minuter, vilket kan jämföras med drygt 79 procent året innan.

Statistiken visar också att de allra flesta förseningarna är små. Inom 15 minuter hade 97 procent av tågen kommit fram till sin slutstation kvartal 4 2020. De tåg som orsakade en stor påverkan för resenärerna, det vill säga de som ställdes in med kort varsel eller som var försenade i mer än en timme, utgjorde 1,9 procent av tågen.

Uppgifterna är hämtade ur Sveriges officiella statistik med titeln "Punktlighet på järnväg 2020 kvartal 4". Trafikanalys är statistikansvarig myndighet och Trafikverket har producerat statistiken på uppdrag av Trafikanalys.

Vi Resenärer kommenterar

När vi i mitten av 90-talet frågade Trafikverket om uppgifter på tågens förseningar fick vi som svar att de inte kunde lämna ut några data. Uppgifterna ägdes av trafikbolagen. Sedan dess har det "runnit mycket vatten under broarna" och i dag producerar myndigheten Trafikanalys mängder med intressanta data kring tågens förseningar.

I trafikbolagens statistik räknas tåg som är mer än fem minuter sena som försenade. För resenärerna kan ett bättre mått vara att räkna på en marginal om 15 minuter.

Andel tåg försenade tåg	5 min	15 min
Pendeltåg	4,3 %	1,8 %
Regionaltåg	8,3 %	4,0 %
Fjärrtåg	13,3 %	7,3 %

Vi tycker att tåget är bättre än sitt rykte när det gäller punktligheten. SJ och MTR bör i sin marknadsföring ta upp detta och påverka den bild som många resenärer och bilister har om tågens punktlighet..

Resandet ned 31 % hos Västtrafik

Västtrafik pressinfo. Att västsvenskarna lagt om sina resvanor under pandemin syns tydligt i Västtrafiks helårsrapport för 2020.

Förra året gjordes 246 miljoner resor med Västtrafik. Det är en minskning med 31 procent jämfört med året innan, då 355 miljoner resor gjordes. Nu satsar Västtrafik på att fler ska gå och cykla, samtidigt som kollektivtrafiken ska stärkas för framtiden. Resandet med kollektivtrafiken präglades starkt av pandemin under förra året. I december gjordes 15 miljoner resor med Västtrafik, en minskning med 46 procent jämfört med förra årets 29 miljoner resor i december.

För helåret landade resandet på 246 miljoner resor, vilket är en minskning med 31 procent motsvarande 94 miljoner resor jämfört med 2019.

- Det har varit ett tufft år och även i år kommer pandemin ha betydande negativ påverkan på vår verksamhet. Men vi har goda förhoppningar om att resenärerna på sikt återvänder till kollektivtrafiken när pandemin klingar av. Det ligger i tiden att resa hållbart och vi har precis gjort stora satsningar på elektrifiering och radikalt förenklat biljettsystemet, säger Lars Backström, vd på Västtrafik.

Tågresandet minskade mest

Alla trafikslag har minskat kraftigt, men av alla Västtrafiks trafikslag buss, tåg, spårvagn och båt var det tågresandet som minskade procentuellt mest. Där gick resandet från 22 miljoner resor 2019 till 14 miljoner resor 2020, en minskning med 34 procent.

Västtrafik satsar på miljövänlig båttrafik!

Västtrafik pressinfo. Västtrafik fortsätter sin satsning på elektrifiering och har beslutat att köpa in ytterligare en elhybridfärja till Göteborg.

Den nya färjan som beställts kommer att börja köra över Göta älv under 2022.

Stora miljövinster.

Den nya färjan kommer levereras med ett förbättrat batteripaket. Det innebär att båten kommer att kunna köra med eldrift en timme längre jämfört med Elvy, vilket ger större miljövinster. När batteriet tar slut laddas det med hjälp av dieselgeneratorer under gång eller med el vid kaj.

Med sin eldrift minskar den nya älvskytteln utsläp-

pen av koldioxid, kväveoxider och partiklar med två tredjedelar. Batterierna kan laddas med förnybar el från vindkraft och vattenkraft.

Fler resande över älven

Hur den nya färjan ska köra över Göta älv är ännu inte helt bestämt. Men i framtiden kommer resandebehovet över älven öka till följd av fler bostäder och verksamheter i området. Investeringen i en ny färja gör det då möjligt för fler att kunna resa kollektivt.

Foto: Västtrafik

SL öppnar framdörren!

SL pressinfo. Den 20 januari började de första bussarna med skyddsglas runt förarplatsen gå i trafik i Stockholms innerstad. Först ut var stombusslinjerna och det betyder att påstigning och betalning sker framme i bussen igen.

Drygt 90 av 280 bussar i SL:s innerstadstrafik har fått skyddsglas och kan därmed öppna framdörrarna igen. Först ut är de blå stombussarna på linje 1, 2, 3, 4 och 6. Det är de busslinjer som normalt sett har flest resenärer.

– Skyddsglasat möter högt ställda krav gällande smittskydd och säkerhet för både förare och resenär, säger Fredrik Cavalli-Björkman, trafikdirektör på trafikförvaltningen. Det gör att vi kan öppna upp hela bussen vilket ger mer utrymme ombord och bidrar till att minska trängseln på innerstadsbussarna samt att man kan blippa sin biljett framme hos föraren igen.

Under en övergångsperiod kommer det finnas bussar med och utan skyddsglas. Om föraren öppnar framdörren, kliv på den vägen, annars är det bakdörrarna som gäller ett tag till. Personal ute i trafiken kommer hjälpa resenärerna göra rätt för att påstigning ska ske smidigt och säkert.

Bakgrund

SL blev i december först i landet med skyddsglas när bussarna i Norrtälje kunde börja öppna framdörrarna igen. Där har cirka 100 bussar den här typen av skydd. Näst på tur var Tyresö och Haninge där cirka 50 bussar har skyddet och nu börjar de första bussarna med skyddsglas rulla i Stockholms innerstad. Under vintern införs skyddsglas successivt i hela SL:s busstrafik, som omfattar närmare 2 200 bussar.

Att sprida goda idéer

Resenärssynpunkter. Vi Resenärer vill hylla Svealandstrafiken i Örebro och Länstrafiken Örebro för ett föredömligt informationssystem ombord på bussarna.

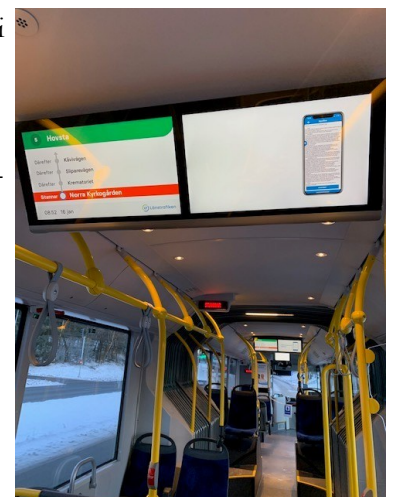
Vi ser det i lokaltrafiken i Örebro och det kanske finns på regionalbussarna också.

När dörrarna stängts hälsas man välkommen ombord och får information om hur man betalar och aktuell information om rekommendationerna från Folkhälsomyndigheten.

I Örebro – till skillnad från t ex Stockholm – sitter biljettmaskinerna ute i bussarna och inte bara vid förarplatsen. Man säkrar alltså intäkterna och lyckas informera bättre.

Snyggt jobbat och vi resenärer hoppas att andra länsbolag kan besöka Örebro och inhämta goda idéer.

Foto: Svealandstrafiken

Resenär = Kontorsråtta

”Hur klär du dig på jobbet? Notera i sammanhanget att medarbetarna hos SL:s operatörer håller fanan och stilen högt, med verksamheten igång och uniformen på plats, när kontorsråttorna har förmånen att sitta hemma.”

Uttalande av trafiklandstingsrådet Kristoffer Tamsons på twitter den 25 januari. Anmärkningsvärt att han kallar SL:s kunder för ”kontorsråttor”.

Punktligheten allt bättre för MTR pendeltåg

MTR pressinfo. Sedan MTR tog över driften av Stockholms pendeltåg 2016 har ett systematiskt kvalitetsarbete pågått för att förbättra punktligheten. Fyra år senare går det att konstatera att MTR tillsammans med Trafikförvaltningen och Trafikverket lyckats höja punktligheten från, som lägst, 91 procent till 96 procent på årsbasis. 2020 blir därmed ett nytt rekordår där årspunktligheten på 96 procent är hela 2,4 procentenheter bättre än 2019 års resultat.

2020 har präglats av en pandemi som för kollektivtrafiken inneburit många utmaningar för att säkerställa en trygg och fungerande kollektivtrafik. Fokus under året har varit att köra full trafik för att bidra till minskad smittspridning och säkerställa att de som måste resa med den spårbundna kollektivtrafiken ska kunna göra det. Punktlighetsarbetet har varit en röd tråd under hela året för att motverka trängsel och leverera en pålitlig tågtrafik.

Punktligheten för 2020 landar på 96,0 procent, vilket är pendeltågens punktligaste år någonsin sedan Trafikverket började mäta punktligheten 1998. Även december månads punktlighet är uppe på en rekordnivå på 97,1 procents punktighet och noteras därmed som den näst punktligaste månaden någonsin.

– Vårt uppdrag har aldrig varit så viktigt som under det gångna året. Jag är otroligt stolt över alla medarbetare som varje dag, dygnet runt, året om bidragit till att hålla Stockholm rullande. Det är tack vare allas insatser som vi lyckats leverera en stabil och punktlig pendeltågstrafik, säger Henrik Dahlin, VD för MTR Pendeltågen. Vårt mål är

att säkerställa en hållbar kollektivtrafik som resenärerna kan lita på. 2020 års punktlighetsrekord är ett stort kliv i rätt riktning och ett kvitto på att ihärdigt kvalitetsarbete och god samverkan varit lyckosamt.

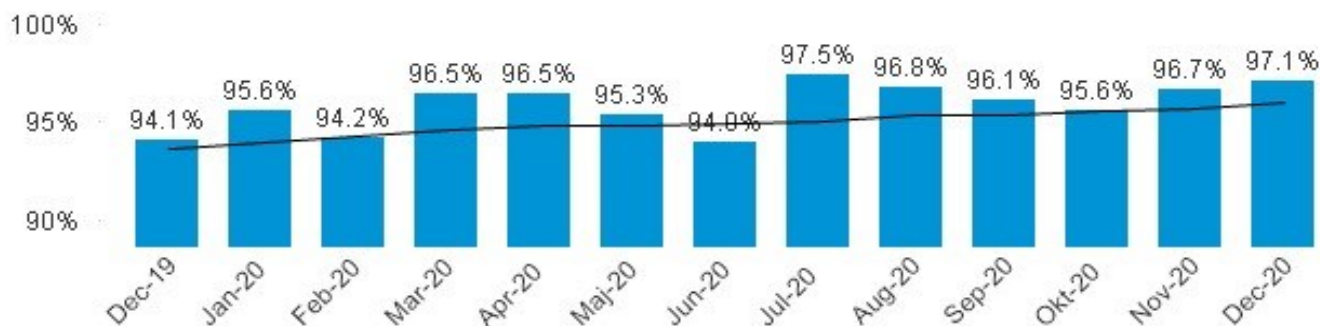

Framgångsfaktorer för förbättrad punktlighet

MTR har sedan 2018 haft en trepartssamverkan med Trafikverket som har hand om infrastrukturen och delar av trafikinformationen för pendeltågen samt med Trafikförvaltningen. Samarbetet har bland annat handlat om att minska konsekvenserna av infrastrukturfel och obehöriga i spår men också att hantera varje störning effektivare genom erfarenhetsutbyte och närmare samverkan mellan Trafikverkets trafikledning och MRT:s driftledning. MTR har därtill arbetat med en analysdriven trafikplanering som med flera egenutvecklade datamodeller och genom praktiska observationer tidigt identifierat och motverkat faktorer som ligger bakom återkommande förseningar.

– Vi har verkligen kraftsamlat för att komma till botten med grundproblemen som orsakar förseningar, säger Filip Johansson, trafikchef på MTR Pendeltågen. Att vi lyckats så bra handlar bland annat om ett väl fungerande samarbete med övriga aktörer, en robust trafikplanering och ett stabilt fordonsunderhåll, men också om att vi har engagerade medarbetare som varje dag bidrar i förbättringsarbetet.

■ Punktlighet total — GM12

Här var alla tåg i tid!

Under vecka 3 var samtliga dessa tåg i tid
Stockholm-Mora
Umeå-Sundsvall
Östersund-Stockholm

Spårvagnsstopp till flyget

På luciadagen skulle SL inviga spårvagnstrafiken till Bromma Flygplats men administrativa problem satte stopp. Än i dag används inte spåren! Bussar ersätter!

Så kan morgondagens kollektivtrafik se ut!

WSP pressinfo. Sedan pandemins start har resor i kollektivtrafiken minskat dramatiskt. I juni 2020 uppskattade World Economic Forum att en återgång till normala nivåer i kollektivtrafiken inte är att vänta förrän mitten av 2022.

– Vi har hittat väldigt lite data som tyder på att kollektivtrafiken stått för en stor smittspridning. Syftet med den här genomgången är att förse kollektivtrafikens aktörer med kunskap och lösningar för ett säkrare resande. Det kommer vara avgörande för att återvinna resenärernas förtroende, säger Ulf Larsson, chef på WSP Rail Advisory.

När hela världen nu långsamt förbereder sig för en återgång till ”det nya normala”, funderar många på hur resor i kollektivtrafiken ska kunna genomföras på ett säkert sätt framöver. Det återstår fortfarande mycket forskning innan vi säkert vet hur mycket smittspridning som faktiskt sker i kollektivtrafiken. Men redan nu är många experter överens om att avstånd till andra passagerare, användande av munskydd och hur länge resan pågår är viktiga faktorer när det kommer till säkra resor.

WSP har tittat på utvecklingen i en rad länder och hur plattformar, hållplatser tåg och bussar förändrats. Ett

exempel på åtgärder som kan bli vanliga inslag i kollektivtrafiken framöver är varuautomater där resenärer kan köpa skyddsutrustning. Ett annat är avancerad ytdesinfektion, tekniska lösningar för att minska avståndet mellan resenärer, realtidsinformation för trängsel och effektiva ventilationssystem som filtrerar bort smittsamma partiklar.

Det här kan vi få se i kollektivtrafiken framöver, enligt genomgången från WSP

- Mer utrymme passagerarna emellan
- Lägre priser för den som inte reser i rusningstid
- Kontaktlösa betalningar
- Kopparklädda handtag och räcken vilket gör att virus trivs sämre
- Applikationer med liveuppdateringar som låter resenärer planera en säker resa
- Krav på munskydd

Längre tåg för att minska trängsel

Miljöpris till Skånetrafiken

Skånetrafiken pressinfo. ”Från och med i år har Skånetrafikens elbussar i Trelleborg och Ystad tilldelats den tyska miljömärkningen ”Blue Angel” (Blå Ängel). Elbussarna är de första fordonen i Europa som fått denna utmärkelse som är en av de äldsta kvalitetsmärkningarna i Europa.

Miljömärkningen den blå ängeln fokuserar på människan och hållbarhet, vatten, resurser och klimat när företag och produkter utses.

- Skånetrafikens resor med buss och tåg har sedan tidigare Bra Miljöval-certifiering och Blue Angel-märkningen är ett fint komplement till detta som går helt i linje med vårt långsiktiga hållbarhetsarbete, säger Iris Rehnström, Miljö- och hållbarhetsansvarig Skånetrafiken.

Sedan augusti 2019 kör trafikföretaget Bergkvarabuss i uppdrag av Skånetrafiken fem elbussar av modellen eCitaro från Mercedes-Benz i Ystad stadstrafik och sedan den 15 december 2019 kör tio eCitaro elbussar i stadstrafiken i Trelleborg.

- Vi är förstas stolta över att vara bland de första att driftsätta dessa miljömärkta bussar. Att vi dessutom driver dem med enbart Bra Miljöval-märkt el är självklart också viktigt ur ett helhetsperspektiv. Minskat buller och vibrationer gör även att arbetsmiljön för förarna förbättras, säger Mats Sjögren, Kvalitets- och miljöansvarig för Bergkvarabuss region Sydvest.

Det finns stora fördelar med elbussar och orsaker till att bussarna fått utmärkelsen ”Blue Angel” är att avgasutsläpp, buller och vibrationer är lägre än på bussar som har förbränningsmotor. Elproduktionen baseras på förnybar energi vilket säkerställer hållbara transporter.

- Vi är superstolta över att våra elbussar är de första i Europa har fått den här miljömärkningen. Det är ännu en indikation på hur mycket fokus det är på hållbarhet när det gäller transport – och visar ju tydligt att Skånetrafiken ligger i absolut framkant. Det kan både vi och våra resenärer vara stolta över, säger Maria Nyman som är Skånetrafikens trafikdirektör från och med den 1 februari.”

Foto: Skånetrafiken